

A HTMT HÍREI

Domus Café könyvbemutató a Domus 'Collegium Hungaricum'-ban

Szeretettel hívjuk a kedves érdeklődőket a Domus Café következő rendezvényére, melynek keretében Bajcsi Ildikó történész (Clio Intézet), az MTA külső köztestületének tagja, a TéKa Társulás elnökének Kisebbségi Magyar Küldetés Csehszlovákiában... c. kötetének bemutatójára kerül sor. A szerzővel Filep Gusztáv Tamás (ELKH, kutató) beszélget. Időpont: 2021 szeptember 16., csütörtök, 18:00. Helyszín: Abonyi utca 10., Budapest, 1146...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

A szlovák kormány bocsánatot kért a Zsidó kódex miatt

Eduard Heger kormányának miniszterei a szerdai tárgyalás során egy nyilatkozatot fogadtak el az ún. Zsidó kódexszel kapcsolatban, amely 80 évvel ezelőtt faji hovatarozásuk alapján megfosztotta a zsidókat az emberi és a polgári joguktól, továbbá lehetetlenné tette számukra a művelődést és a szabad társadalmi érvényesülést. „A Szlovák Köztársaság kormánya erkölcsi kötelességét érzi annak, hogy nyilvánosan sajnálatát fejezze ki azon büntett kapcsán, amelyet az akkori államhatalom követett el. Konkrétan az 1941. szeptember 9-én elfogadott gyalázatos rendelkezésről van szó, amely a zsidó származású polgárok számára korlátozta az alapvető emberi jogokat és a szabadságukat“ – áll a nyilatkozatban. A Zsidó kódex 270 paragrafust tartalmazott, és az egyik legterjedelmesebb jogi előírás volt, amelyet 1939 és 1945 között Szlovákia területén fogadtak el...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Iskolaközpontot avattak Gútán és Rozsnyón

A gútai Nagyboldogasszony Egyházi Iskolaközpont épületének bővítése és felújítása Magyar Kormány hathatós segítségével valósulhatott meg. Az intézményt ünnepélyes keretek között szentelték fel és adták át. [...] 2021. szeptember 6-án került megrendezésre a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház fennhatósága alá tartozó Rozsnyói Református Egyházközség óvodájának és bölcsődéjének, valamint alapiskolája tornatermének avató ünnepsége...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Beszélgetés: Fodor Attila, a Comenius Pedagógiai Intézet igazgatója

Az új közoktatási reform árnyékában, a tanévkezdési minisztériumi tesztfiaskó után egyre biztosabb, hogy komplikált tanév elé néznek a felvidéki iskolák. A nemzetiségi iskola fogalmáról, jövőképről, esélyekről kérdeztük Fodor Attilát, a Comenius Pedagógiai Intézet igazgatóját. [...] Az iskolák felkészültek egyfajta hibrid oktatásra. Az elmúlt időszak megmutatta, nagyon gyorsan kell tudni váltani, ha jeleznek, hogy baj van. Ez egy nagyon nehéz feladat az iskolák, a pedagógusok számára. [...] Az új közoktatási reform tervezete előrevetíti, hogy végre definiálnák a nemzetiségi iskola fogalmát. Ez egy nagyon nehéz feladat, mert több sebből vérzik a probléma. Ez a definíció kevés, hiszen egy magyar iskola elsősorban természetesen azért magyar, mert magyarul folyik az oktatás, de szervezési szempontból egy rendszert – közel hétszáz intézményt irányítani, nem elég mindössze csak a tannyelv megfogalmazásán keresztül. [...] Van mitől tartani a nemzetiségi kisiskoláknak? Maga a miniszter alapvetően nagyiskolapárti. Olyan intézményekről álmodik, ahol a diáklétszám háromszáz felett van, erre a létszámra hajlandók nagyon sok szakszolgálati támogatást, fejlesztési pénzeket adni. Ha erre elsősorban a büdcsén keresztül néz, akkor ez egy racionális megoldás. Viszont egy kisebbség a nevében hordja, hogy számaiban, helyzetében más...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Dunaszerdahelyen optimalizálták a középiskolák hálózatát

Szeptembertől összesen hat intézményt vontak közös igazgatás alá, ami gördülékenyebbé teszi az iskolák működését és némi spórolást is eredményez a fenntartó, Nagyszombat megye számára. [...] Vajda Angelika igazgató: A pedagógusgárda tekintetében semmi változás nincs, mindenki továbbra is itt dolgozik az iskolában, csak az iskola nevébe került bele a közös igazgatású szókapcsolat. Az adminisztratív részlegünkből mentek el ketten, ezt a nem kevés munkát most egymás közt osztjuk szét. Jelenleg 609 diákunk és 75 alkalmazottunk van. Az iskola közös irányítás alá vonásának legnagyobb hozadéka és komoly megtakarítást jelent, hogy most már saját és nem bérelt helyiségekben folyhat az oktatás. A nyár folyamán a volt műhelyekből összesen 11 új osztályt alakítottak ki, amivel nagyban sikerült enyhíteni az informatikai középiskola helyhiányát. [...] Egyik prioritásom a hiányszakmák, mint az asztalos, ács szakmák oktatásának biztosítása, ami nem könnyű feladat, mert nagyon kevés szülő akarja,

hogy gyermeke kétkezi munkát tanuljon. Miközben ezek gyönyörű szakmák és biztos megélhetést nyújtanak. ”Tudjuk, hogy Dél-Szlovákiában vannak olyan régiók, ahol nincs, vagy alig akad magyar tanítási nyelvű szakközépiskola, ezért a még beutazható térségből, Gömörrel bezárólag, szívesen fogadnánk a fiatalokat...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Megjelent a Jókai Egyesület elmúlt húsz évét feldolgozó kötet

A Jókai Közművelődési és Múzeum Egyesület (Jókai Egyesület) szerda délelőtt tartotta könyvbemutatóval egybekötött sajtótájékoztatóját a Duna Menti Múzeum dísztermében, ahol az egyesület elnökségi tagjai, Keszezh Margit, Kustján Ilona és Szénássy Tímea ismertették az egyesület elmúlt húsz évét feldolgozó kiadványt. [...] Keszezh Margit, a Jókai Egyesület elnöke elmondta, Jókai Mór születésének 175. évfordulójára emlékezve a legendás tanárnak, helytörténésznek, Szénássy Zoltánnak köszönhetően 2000 tavaszán több komáromi polgár kezdeményezése nyomán a Jókai Közművelődési és Múzeum Egyesületet 2000. július 25-én jegyezte be a belügyminisztérium illetékes osztálya. [...] A Jókai Közművelődési és Múzeum Egyesület 20 éves munkájáról krónikák, több tucat megjelent cikk, hanghordozó, felvétel és fénykép tanúskodik...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

1400 új férőhely az egyetemi hallgatóknak

Belgrádban évente mintegy 19 600 egyetemi hallgató jelentkezik az alig 17 000 férőhelyre. Miután az államnak szüksége van a magasán képzett személyekre, és egyenlő esélyeket kíván adni a tanulmányok folytatására a nehezebb anyagi körülmények közül érkező fiataloknak is, Szerbia hitelkötelezettséget vállal a belgrádi és a niši egyetemi szálláshelyek növelésére – hangzott el a köztársasági képviselőház keddi ülésén, amelynek napirendjén többek között a Szerbia és az Európa Tanács Fejlesztési Bankja közti hitelszerződés megvitatása is szerepelt...” Forrás: Magyarorszo.rs: [teljes cikk >](#)

Magyar Nemzeti Tanács: Új kisebbségi akciótervre van szükség

A kisebbségi akcióterv megvalósításának ex-post, vagyis utólagos értékelése egy bíráló dokumentum, de helyesen rámutat mindazokra a problémákra, amelyek a cselekvési terv végrehajtása során jelentkeztek – nyilatkozta Híradónknak a Magyar Nemzeti Tanács hivatalvezetője a belgrádi Szerbia Palotában megtartott ülés után, amelyen részt vettek a kormány, a nemzeti tanácsok, az Európai Unió, valamint az Európai Tanács képviselői. [...] Lulić Emil hivatalvezető, Magyar Nemzeti Tanács: A legnagyobb problémák az indikátorokban, azaz a mutatókban, a pénzügyi tervezésben vannak, mivel elsősorban tapasztalatlanok voltak a dokumentum szerzői, mivel ez az első ilyen dokumentum a világon...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Tárgyalóasztalhoz ült a VMSZ elnöke, az MNT elnöke és a vajdasági magyar színházi társulatok vezetői

Hétfőn délután több mint kétórán keresztül beszélgetett a Vajdasági Magyar Szövetség székházában, a Magyar Nemzeti Tanács elnökével és a vajdasági magyar színházi társulatok vezetőivel Pásztor István. Korábban jelezte, hogy moderátor kíván lenni egy ilyen megbeszélésen, amelyre azt követően került sor, hogy a Tanyaszínház idei turnéját az MNT elnöke, Hajnal Jenő kérésére felfüggesztették. [...] Mindenki beszámolt a saját színházának a helyzetről, nyilván mindenki előbb a problémákat sorolja fel, és reflektáltunk egymás gondolataira is. A hiányosságok és problémák kapcsán vannak, amelyek teljesen azonosak és vannak, amelyek teljesen szerteágazóak. Leszögeztük az elején, hogy ez nem egy politikai megbeszélés, és nem a repertoárról fogunk beszélgetni. [...] Az öt színház egymás nélkül nem megy semmire. Egymás színészei játszanak itt is, ott is...” Forrás: Szabadmagyarszo.com: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: id. Virág Gábor

Nyolcvanegy éves korában elhunyt Virág Gábor helytörténész, az MTA külső köztestületének tagja, egyetemi tanár, Kishegyes település díszpolgári címének viselője. Az elismerő címet 2011-ben vette át a Helyi Közösség tanácsától. Topolyán is tanított és számos helytörténeti kiadvány szerzője és társszerzője volt. [...] 1940. július 12-én született Csantavéren. 1960-ban beiratkozott az újvidéki bölcsészeti karra, 1964 júniusában diplomázott. [...] A gimnáziumi munkája kívül 1994. októbertől 2006. október 1-ig, végleges nyugdíjaztatásáig a szabadkai Óvóképző Főiskolán a gyermekirodalom, a beszédművelés és beszédkészség fejlesztésének tanára. 1996 őszétől 2004 őszéig a belgrádi Filológiai Kar Hungarológiai Tanszékén régi magyar irodalmat, magyar nyelvtant, nyelvtörténetet, folklorisztikát adott elő...” Forrás: Szabadmagyarszo.com: [teljes cikk >](#)

A Kiss Lajos Néprajzi Társaság Temerinben tartja következő konferenciáját

Bori Imre Idő, idő, tavaszidő. A jugoszláviai magyarság népköltészetéből (antológia, 1971) kerek évfordulós gyűjteményünk, tudománytörténeti antológiánk volt az első ilyen összefoglaló kötet a jugoszláviai magyarság folklórkutatásaiból és folklórgyűjtéseiből az 1944 óta eltelt negyed évszázad alatt. [...] A kerek évforduló jó alkalom egy összegzésre az elmúlt újabb időszak terméséről. Időközben az évfordulós könyv alcímében említett ország széthullott, s a Kiss Lajos Néprajzi Társaság is a vajdasági kutatásokra összpontosít. Ezekről az itteni eredményekről tartunk konferenciát 2021. szeptember 11-én Temerinben, az alkotóházban. A konferencián többek között előadnak az MTA külső köztestületének tagja: Raffai Judit, Silling István, Silling Léda, Tóth-Glemba Klára, Szőke Anna...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Statisztika: Ukrajna lakosságának csak a fele beszél ukránul

Az elmúlt évekhez képest nőtt az államnyelven beszélők aránya Ukrajnában. A függetlenség kikiáltása óta most először haladta meg az 50 százalékot. Az Ukrajnai Nemzeti Tudományos Akadémia Szociológiai Intézetének adataiból az derül ki, hogy Ukrajna függetlenné válása óta jelentősen nőtt – 36,8% -ról 50,8% -ra – azok aránya, akik otthon ukránul beszélnek. 2020-ban a lakosság 27,6% -a beszélt otthon oroszul, 21,3% pedig mindkét nyelvet. A Szlovo i gyilo analitikai portál infografikája jól szemlélteti, hogyan változott az ukránul és oroszul beszélők aránya az elmúlt közel 3 évtized alatt...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség állásfoglalása a kárpátaljai magyar nyelvű oktatással kapcsolatban

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség továbbra is kiáll a magyar nyelvű oktatás mellett. A pedagógiai tudományok álláspontja szerint is az ismeretszerzés és ismeretadás leghatékonyabban az anyanyelven történhet, amit a kárpátaljai magyar iskolák azon pedagógusai, akik a szovjet rendszerben tanítottak, az oroszosítás időszakában megtapasztaltak, amikor a szaktárgyakat oroszul kellett tanítani. A diákok zöme sem a szaktárgyat, sem az orosz nyelvet nem sajátította el megfelelő minőségben. Továbbra is kiállunk amellett, hogy a szaktárgyakat anyanyelven kell tanítani, míg az ukrán nyelvet az ukránórákon, olyan követelményrendszer, módszertan alapján és olyan eszközök segítségével, amelyek hatékony, kompetenciaalapú oktatást biztosítanak és igazodnak az európai elvárások szerinti nyelvi normákhoz a záróvizsgáknál. Ezért nem tudjuk elfogadni a 2023-tól életbe lépő előírásokat az ukrán nyelven oktatandó tantárgyak százalékarányára vonatkozóan, amelyek kényszerűen korlátozzák az anyanyelvű oktatást...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Babják Edit az államnyelvi biztos augusztusi látogatásáról

„Ukrán oktatás 30 korlátok nélkül: minőségi és siker vektorok” címmel tartottak összukrajnai fórumot augusztus 18–19-én. A Kárpátalján tartott szeminárium témája az őshonos népek és a nemzeti kisebbségek oktatása köré csoportosult. Az esemény második napján, Ungváron Tarasz Kreminy, az államnyelv védelméért felelős biztos tartott beszámolót. Ezt követően Csernicskó Istvánnal, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektorával, a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács elnökével, valamint Babják Edittel, a Beregszászi Városi Oktatási és Művelődési Osztály vezetőjével beszélgetett. A találkozóról Babják Edit a következőket nyilatkozta a Kárpátalja.ma-nak. [...] A szűk kör miatt Tarasz Kreminy kinyilváníthatta személyes véleményét is. Mint elmondta, nyelvi ombudsmanként az ő feladata a törvény betartása. Úgy véli, hogy a nyelvkérdés terén felmerült problémák többsége a meg nem értés miatt alakult ki...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Videó: 118 elsős kezdte meg a tanévet a beregszászi szakgimnáziumban

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Szakgimnáziumának ünnepélyes tanévnyitójára Beregszászban, a római katolikus templomban került sor. A rendezvény ökumenikus istentisztelettel kezdődött. [...] A szakgimnáziumban összesen 345 diák tanul. A legnépszerűbb szakok közé a turizmus és az óvoda pedagógia tartoznak...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Interjú: Zubánics László, történész

Zubánics László Kárpátalja-szerzte ismert közszereplő. A történelemtudományok kandidátusa, az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán-Magyar Oktatási-Tudományos Intézetének igazgatóhelyettese, az MTA külső köztestületének tagja, közel egytucat könyv szerzője, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnöke. [...] Középfokú tanulmányait magyar középiskolában végezte. Ebben az időszakban a nemzetiségi iskolákban orosz nyelvet oktattak, az ukrán nyelv teljes egészében ismeretlen volt. [...] A Jánosi Középsiskola befejezése után felvételt nyert Az Ungvári Állami Egyetem történelem karára. Az ukrán nyelvvel való „találkozásra”

az egyetem első évfolyamán került sor. A tanárok több mint a fele ukrán nyelven tartott előadásokat, a többiek oroszul. Majdnem felnőtt fejjel ismét elő kellett vennünk az ábécéskönyvet – emlékezik vissza nevetve Zubánics László. – Az órák mellett azonban a legnagyobb segítséget a kollégiumi élet adta, ahol egy szobában egymás mellett különböző nemzetiségek képviselői laktak. [...] Zubánics László a kandidátusi értekezését már ukrán nyelven írta és védte meg. Tanítványai közül 11-en PhD (filozófia doktora) képzéseken vesznek részt szülőföldjükön, illetve külföldön (a korábbi kandidátusi címeiket a múlt évben Ukrajnában is felváltotta a PhD-fokozat). A történész meg van győződve arról, hogy ha az ember szeretné valamire vinni az életben, tudnia kell annak az országnak a nyelvét is, amelyben él...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Ismét több magyar dolgozik Ausztriában

Tovább emelkedett, majdnem pontosan kétezer fővel – 106 554-re – júliusban, az Ausztriában dolgozó magyar állampolgárok száma az Österreichische Sozialversicherung napokban megjelent jelentése szerint. Ez magasabb, mint a koronavírus-járvány előtti, 2018 és 2019 júliusi szintek, és második hónapja újabb történelmi rekordot jelent. Az emelkedő trend tehát a koronavírus-válság ellenére sem tört meg, pontosabban átmenetileg megakadt ugyan, de mára nagyjából visszaállt...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Indul a hibrid oktatás a CEU-n is

A 2021/2022-es tanévben a hagyományos és a távoktatás ötvözésével – azaz hibrid oktatással várja a hallgatóit a Közép-európai Egyetem (CEU) Bécsben. A magánegyetemen szeptember 13-án lesz a nyílt nap, addig a külföldi diákok többsége megérkezik a fővárosba. Szálka Zsuzsanna a CEU kulturális örökség programjának kulturális menedzsment oktatója: [...] A kulturális örökség programon a hallgatók többsége már Budapesten és Bécsben is EU-n kívülről érkezik, és azt lehet látni, hogy amióta a CEU Bécsben van, azóta kevesebb a magyar jelentkező de a Covid ellenére mégis emelkedett a jelentkezők száma az elmúlt évben. Az lesz majd kérdés, hogy hogyan tudják biztosítani a diákok az anyagi forrásokat, hiszen Budapesthez képest – ahol kaptak ösztöndíjat, volt egy közös kollégium – a költségek itt magasabbak” – mondta Szálka Zsuzsanna, a CEU kulturális örökség tanszékének oktatója. Hat egyetemi program képezi a CEU osztrák intézményi akkreditáció részét ...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Bontják a vasúti pályát Rohoncig

Nagyszentmihály/Großpetersdorf és Rohonc/Rechnitz között megkezdődtek a munkálatok a kerékpárút kialakítására. Így a vasúti pálya elbontásával egyelőre szertefoszlott a remény, hogy visszaálljon Burgenland déli és Magyarország nyugati része között a vonatközlekedés...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Rajkához hasonlóan az ausztriai Köpcsényt is elnyelte Pozsony közelsége

Jelenleg mintegy 48 százalék azoknak a lakosoknak az aránya, akik a szomszédos Szlovákiából költöztek Köpcsénybe (Kittsee). Sokan közülük fiatal, kisgyermekes családok – jelentette ki az örvidéki (Burgenland) település polgármestere, Johannes Hornek (ÖVP). Köpcsényben ezért már az elmúlt években elkezdték az óvoda és az iskola bővítését, de a jelek szerint további kapacitásnövelés szükséges. Ugyanis a nem német anyanyelvű kisdiákok számaránya immár 78,5 százalék. A szlovák-magyar-osztrák hármashatárnál ez a szám...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Podcast: Az utolsó magyar királyra emlékeztek

I. Károly utolsó osztrák császár, IV. Károly néven utolsó magyar király 100 évvel ezelőtti, húsvéti visszatérésére emlékeztek a határ mindkét oldalán, Gyanaufalván/Jennersdorf és Szentgotthárdon. A 100 évvel ezelőtti eseményeket emléktábla hirdeti mindkét város vasútállomásán és magyar nyelvű kötet is készült az évforduló alkalmából. [...] Woki Zoltán, hobbi történész, „Az utolsó magyar király Vas vármegyében” című kötet szerzője...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Podcast: Az Európai Zsidó Kultúra Napjai Lendván

Alsólendva, vagyis a mai Lendva a zsidósággal összefüggő múlt tekintetében roppant gazdag. Szlovéniai mércével mérve is igaz ez, sőt mi több, Maribor mellett épp Lendva a legjelentősebb város ilyen szempontból. Az Európai Zsidó Kultúra Napjai lendvai eseményeinek keretében „Egy séta Lendva zsidó múltjában” címmel Süc Dejan szakmai vezetése mellett derültek ki érdekes és fontos információk az egykor Lendva közéletét meghatározó zsidó családokról a zsinagóga melletti téren. [...] Baumhorn Lipót kétségtelenül a magyar zsinagógaépítészet legnagyobb egyénisége. Ő tervezte többek közt az egykori muraszombati zsinagóga épületét is. Az Európai Zsidó Kultúra Napjai alkalmából a Muravidéki Múzeumban dr. Oszkó Ágnes Ivett művészettörténész ismertette az építész munkásságát és történelmi hagyatékát...” Forrás: Rtvlo.si: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Podcast: Portré Hajós Izsóról

Az Európai Zsidó Kultúra Napjai alkalmából kedden a lendvai zsinagóga előtt, a Zala György téren dr. Zágorec-Csuka Judit könyvtáros, az MTA külső köztestületének tagja és Dejan Süč történész mutatta be az Alsólendvához is kötődő Hajós Izsó (1858–1906) portréját, akinek – amellet, hogy földbirtokos volt – 1903-ban Budapesten a Singer-Wolfner kiadó megjelentette az Ekém mellől című verseskötetét...” Forrás: Rtv slo.si: [teljes cikk >](#)

Podcast: Beszélgetés a 60 éves Herman László képzőművésszel

Herman László [...] szülőfalujában megrendezett tárlata mellett, amely csak pár napig volt megtekinthető, a lendvai színház előterében holnap zárul a kiállítás, míg a Bánffy Központ kiállítótermében a hét végéig még látható lesz a fúziós technikával készült anyag. [A Ljubljánban diplomázott és azóta ott élő rajz- és technikaszakos tanárral Botka Ágnes beszélgetett az esemény napján...” Forrás: Rtv slo.si: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Muravidék, 1921 szeptembere: Magyarország mellett tüntettek

A magyar–jugoszláv határmegállapító bizottság munkája 1921 szeptemberében intenzív volt, a terepen is megkezdődött. Akkorra mindkét fél agitációs tevékenysége erőteljesen felfokozta a hangulatot a Muravidéken. A határmegállapító bizottság biztosai (tagjai) kitérték több érintett település meglátogatásának időpontját 1921. szeptember 19-e és 21-e között. A magyar fél azt szeretne volna elérni, hogy a bizottság kivonulásáról a lakosságot nyilvánosan tájékoztassák, amitől azonban a jugoszláv fél elzárkózott. Ennek ellenére a magyar oldalról beszivárogtak a hírek, röplapok stb., ugyanis az agitációt végző csoportok, a jugoszláv hatósági szervek és a csendőrség szigorú ellenőrzésétől függetlenül, nagyon sok emberhez eljuttatták a hírt...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Hamarosan kezdődik a népszámlálás

Szeptember közepétől Horvátországban népszámlálást tartanak. Az esemény közösségünk számára is nagyon fontos, hiszen számarányunktól függenek bizonyos jogaink... [...] Az eredetileg tavaszra tervezett összeírást a koronavírus-járvány miatt halasztották szeptemberre. A járványhelyzet miatt idén először van lehetőség a népszámláláson online formában is részt venni szeptember 13. és 26. között, amihez azonban rendelkezniünk kell E-Građani rendszerrel. Ezt követően szeptember 27-e és október 17-e között zajlik majd le a népszámlálás tradicionális szakasza. Ekkor népszámlálóbiztosok járnak majd házról házra, akik személyesen kérdeznék ki bennünket. [...] Tíz évvel ezelőtt még 14 048 fő vallotta magát magyar nemzetiségűnek...” Forrás: Kepesujsg.com: [teljes cikk >](#)

Magyar részvétel a kisebbségi szervezetek országos szemlájén

A Sziszek-Moslavina megyei Lipovljaniban egy év kihagyás után ismét megrendezték az ország legnagyobb kisebbségi szemláját, amelyen a HMDK keretein belül működő egyesületek is részt vesznek. Idén a pakráci és daruvári magyarok közössége képviselte magyarságunkat. Az augusztus 28-án és 29-én zajló eseményen számos program volt, többek között egy kerekasztal-beszélgetés is, amelyet minden évben a Kisebbségi Tanács szervez, és amelyen – magától értetődően – a kisebbségek helyzetével, jogaival foglalkoznak. A rendezvényt a köztársasági elnök, Zoran Milanović küldötte, Melita Mulić nyitotta meg, majd pedig a rendezvény idei partnerországának, Ukrajnának a nagykövete szólott a jelenlévőkhez. Köszöntőt Aleksandar Tolnauer, az országos Kisebbségi Tanács elnöke is mondott, aki rendszeresen részt vesz az eseményen...” Forrás: Kepesujsg.com: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Erdélyi magyarokat bemutató román nyelvű podcast indult

A közösségükért dolgozó erdélyi magyarokat mutat be a román közösség számára, román nyelven Szilágyi Szabolcs kolozsvári rádiós műsorvezető új online beszélgetéssorozata, az Unguri despre unguri. A podcast, amely hétfőn indult útjára a Facebookon, a Kolozsvár melletti MÉRÁBÓL, egy csűrben berendezett stúdióból jelentkezik. [...] Szilágyi Szabolcs szerint könnyebb elmondani, hogy miről nem szól ez a podcast: nem politizál, nem tematizálja a román-magyar ellentéteket, és nem akarja megmondani, hogy ki volt az első Erdélyben. Inkább olyan embereket mutat be, akik „egyébként magyarok”, és tesznek valamit a közösségükért, nem mentek el máshova, hanem itthon próbálnak meg élni. [...] Szilágyi Szabolccsal arról is beszélgettünk, hogy mennyire sikerült elérni a román közönséget az első adás után: [...] ...így először inkább magyarok érdeklődtek a projekt iránt. „Emellett nagyon hamar megjelentek a románok is, egyrészt az én ismeretségi köröm, rádiós román kollégák, de lassan-lassan jelentek meg ismeretlenek is a Facebook-oldal kedvelői között. [...] sikerült elérniük 7000 embert...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Kerekasztal-beszélgetés a távoktatásról

Az online oktatás nehézségei, illetve annak előnyei is szóba kerültek azon a beszélgetésen, amelyre nemrég, a Vásárhelyi Forгатagon került sor. Az online oktatás során szerzett tapasztalatokról szóló kerekasztal-beszélgetésen Jakab Orsolya vendégei Vargancsik Iringó szociológus, az MTA külső köztestületének tagja, egyetemi oktató, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Tanárképző Intézetének adjunktusa, Vass Ferenc, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének Maros megyei alelnöke, iskolaigazgató, valamint Lázár Balázs, a Romániai Magyar Középiskolások Szövetségének a belügyi referense voltak. [...] Az elmúlt több mint egy évben be lettünk dobva a mély vízbe, tapasztalati ciklusokat jártunk be, hiszen erre a helyzetre nem voltak megfelelőképpen felkészítve sem a tanárok, sem az iskolák, nem volt megfelelő internetlefedettség, nem voltak eszközök, minden időközben alakult, és ehhez óriási rugalmasság kellett – mutatott rá Vargancsik Iringó. [...] Lázár Balázs úgy véli, diákként nekik sokkal könnyebb volt hozzászólni az online felülethez, a tanároknak sokkal nehezebb dolguk volt ezen a téren...” Forrás: E-nepujasag.ro: [teljes cikk](#)

>

Nem készültek el az új román tankönyvek a líceumot kezdő évfolyam számára

Új tanterv szerint, ám a régi tankönyvekkel folytathatják a 9. osztályos magyar középiskolás diákok a román nyelv elsajátítását. Az általános iskolások tantervére épült új koncepciót előbb az érintett megyei tanfelügyelőségekkel ismertetik, majd rajtuk keresztül juthat el az iskolákba, alkalmazását pedig ellenőrizni fogják, tudtuk meg Kallós Zoltántól, az oktatási minisztérium kisebbségi oktatásért felelős államtitkárától. Az általános iskolákban az elmúlt tanévben végzett az első olyan generáció, amely iskolakezdéstől, azaz az előkészítő osztálytól kezdve új, a magyar tagozatos diákokra szabott, speciális tanterv szerint tanulhatta a román nyelvet. [...] Mint megjegyezte: az előző tanévben megszervezett nyolcadik osztályos záróvizsga rámutatott arra, hogy ez a speciális tanterv még messze nem tökéletes, el kell végezni rajta bizonyos korrekciókat...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk](#) >

Beszélgetés: Fosztó László antropológussal a roma rabszolgaságról

A roma rabszolgaságról, illetve a téma kutatásának fontosságáról dr. Fosztó László antropológussal, a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézet kutatójával, az MTA külső köztestületi tagjával beszélgettünk. [...] A napokban arról cikkezett a romániai sajtó, hogy egy kutatási projekt indult a romániai roma rabszolgaság történetének feltárására, azonban ezt a Román Ortodox Egyház (BOR) igyekszik bojkotálni. A BOR utólag egy közleményben tagadta a vádat. [...] Eltérő volt a helyzet Moldvában és Havasalföldön, amelyek külön fejedelemségek voltak és a rabszolgaság intézménye a 19. század közepéig fennállt, és más volt a helyzet Erdélyben, amely a Habsburg Birodalom része volt és sokkal korábban megtörtént a rabszolgaság intézményének felszámolása, sőt, itt nem is volt jellemző a romák rabszolgasorban való tartása. [...] A jobbágyokkal ellentétben a romák esetén a családtagokat el is választhatták egymástól, például elvehették a gyerekeket a szülőktől. Tőlünk nyugatabbra nem éltek a romák a rabszolgaságban, ez az állapot specifikusan a román fejedelemségekre volt jellemző. [...] Fontosnak tartja, hogy kutassák a roma rabszolgaság történetét? - Nagyon fontosnak tartom, ahogyan azt is, hogy ne magyarazzuk az egyik népcsoport rabszolgaságban eltöltött múltját egy másik népcsoport történeti tapasztalatával...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk](#) >

Beszélgetés: Molnár Levente, operaénekes

Az elmúlt héten Musicum Laude néven bel canto mesterkurzus zajlott le a Partiumi Keresztény Egyetemen. A mesterkurzusról, a zárókoncetról, az opera műfajának jelenlegi helyzetéről Molnár Levente Liszt-díjas világhírű baritont, a mesterkurzus megálmodóját kérdeztük. [...] Hogyan született meg a mesterkurzus ötlete? – Ez a mesterkurzus egy régi nagy tervünk előfutára, első lépcsője egy átfogó tehetséggondozó programnak. [...] Annak idején itt végeztem az állami egyetemen, ahol véleményem szerint jelenleg problémás az énekoktatás, mivel sajnos a különféle doktori címek diplomaszerezési láza az igazi mestereket elmarta a szakma mellől, mivel igazából azt tanít most, akinek volt ideje és le tudott doktorálni, nem pedig az, aki a színpadon volt és jól tudott tanítani. [...] Több mint százan jelentkeztek, közülük választottuk ki azt a harminc személyt, akikkel az elmúlt tíz nap során foglalkoztunk. Komoly munka folyt velük, minden tanárra napi öt-hat diák jutott...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk](#) >

Kötet: Kísértés vagy belső parancs? Könyv a kötelező cölibátus abszurdításáról

Sikli László egykori katolikus plébános saját életéből merítve ihletet írta meg a közelmúltban könyvét Kísértés vagy belső parancs? címmel. A könyvbemutató helyszíne a váradoszlai református templom volt, ahová, mint Sikli László elmondta, tárt karokkal várta a lelkész, Nacsádiné Csuka Melinda, miután hirtelen ötlettől vezérelve felhívta őt. [...] A szerző tisztelettel beszélt azokról a szerzetesekről és kivételes személyiségekről, akikről meggyőződéssel állította, hogy valóban szívvel-lélekkel kitartanak a katolikus egyház által kötelezővé tett cölibátus mellett, elmondta viszont, hogy ez nem jellemző általában véve. [...] Bozsódi Nagy Orsolya, az est kérdezője arra volt kíváncsi, hogy a szerző nem tart-e attól, hogy a könyv nyomán bizonyos személyek megharagszanak rá, ha esetleg magukra ismernek a regény szereplőiben...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk](#) >

Kuncz Aladárra és Olosz Lajosra emlékeztek Marosvécsen az idei Helikoni Napok résztvevői

Augusztus 27-én délután nem túl népes közönséget köszöntött H. Szabó Gyula, a Helikon-Kemény János Alapítvány elnöke. Beköszöntőjében elmondta, hogy idén még egy igen fontos évfordulóra kívánnak megemlékezni, és pedig októberben lesz 50 éve annak, hogy Kemény Jánost végső nyugalomra helyezték a kastély parkjában. [...] A Kuncz Aladár életművének három vonatkozását bemutató előadások sorát Juhász Andrea kezdte... [...] Filep Tamás Gusztáv Kuncz Aladárt a Nyugat köréhez fűző erős szálakról beszélt, és arról, hogy erdélyi munkálkodásában mindvégig kitartóan ragaszkodott a nyugatos értékekhez, s hogy tapintatos, szeretetreméltó szerkesztőként ezeknek az értékeknek a felvállalására, követésére buzdított, ezzel jelentősen bátorította a második évtizedben beérett, illetve induló költőket, írókat, miközben a konzervatívokkal is szót értett...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Sorsára hagyott várkastély

A Tordától huszonegy kilométerre délkeletre, az Aranyos jobb partján az ősi település már a bronzkorban is lakott volt, ahol később a rómaiak az itt vezető útjaik védelmére erődítményt emeltek. A falu első kastélya a festői Aranyos folyó menti dombra épült a 16. században a Gerendi család számára. [...] A jelenlegi formájában barokkos, L alaprajzú kéttraktusos épület mindkét szárnyához egy-egy ötszögű torony kapcsolódik. A kastély kétszintes – földszint és emelet –, manzárdtetős, alápincézett. [...] Sorainkat dr. Kálmán Attila történész is kiegészítette, miszerint Aranyosgerend kastélyának a mai állapota még egy példája a visszaszolgáltatások következménye miatt kialakult furcsa helyzeteknek. A kommunizmus idején az állami gazdaság által használt épület viszonylag épen érte meg a kilencvenes éveket, habár a melléképületek legtöbbször eltűnt, a park nagy részével együtt...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Balázs Imre József frissen kapott Osvát Ernő-díjáról

Balázs Imre József kolozsvári irodalomtörténésznek, szerkesztőnek ítelték oda a magyarországi Osvát Ernő-díjat, amellyel az irodalmi, művészeti folyóiratok szerkesztőinek munkáját ismerik el. A díjazott, az MTA külső köztestületi tagja a Krónikának úgy fogalmazott, az elismerés egy olyan munkát állít előtérbe, ami korábban kevesebb figyelmet kapott. Mint mondta, a szerkesztői munka eddigi életének épp a felét teszi ki, hiszen 1999-ben, bő huszonkét éve lett a Korunk szerkesztője...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)